

Curriculum Nederlands

Werkgroep
O & D

NEDERLANDS

2019

TUSSENTIJD ADVIES LEERPLANONTWIKKELING
VIA CURRICULUM.NU

WERKGROEP ONDERZOEK EN DIDACTIEK NEDERLANDS

11 november 2019

De Werkgroep Onderwijs en Didactiek (Levende Talen Nederlands) steunt in grote lijnen het eindadvies van Curriculum.Nu over het leergebied Nederlands, mits het advies op bepaalde punten verder uitgewerkt en de invoering ervan goed gefaciliteerd wordt. De WODN vindt het een mooi en vernieuwend voorstel, en waardeert dat het streven naar meer verbinding en samenhang: meer verbinding tussen po en vo (onderbouw en bovenbouw), als meer verbinding tussen de verschillende leergebieden, als meer verbinding tussen de verschillende vaardigheden binnen het leergebied Nederlands. De WODN constateert echter dat dit advies op vier punten nog nadere aandacht behoeft voordat een programma van kerndoelen en eindtermen wordt uitgewerkt, en een programma voor de bovenbouw van vmbo, havo en vwo wordt voorgesteld.

De WODN hoopt dat deze vier aandachtspunten in de komende tijd, voorafgaand aan de realisatiefase, kunnen worden onderzocht, opdat het eindadvies kan uitgroeien tot een aantrekkelijk en uitvoerbaar nieuw curriculum.

*Samenstelling namens de WODN: Aleid Stienstra en Liselore van Ockenburg. Eindredactie
Liselore van Ockenburg, L.vanockenburg@uva.nl*

1 OMVANG

Het eerste aandachtspunt is de grote hoeveelheid Grote opdrachten en Bouwstenen. Het voorgestelde curriculum lijkt te omvangrijk voor het huidige aantal lessen. Het advies zou 70% van het curriculum beschrijven; de overige 30% mogen scholen zelf invullen. Het huidige voorstel is echter te vol. De WODN beveelt aan het advies terug te brengen tot een kerncurriculum, opdat docenten voldoende eigen ruimte ervaren.

2 ONDERLIGGENDE VERBINDINGEN BINNEN NEDERLANDS

Het tweede aandachtspunt is dat er binnen het vak te weinig verbinding is gezocht. De WODN vreest dat de oppervlakkige verbindingen die worden voorgesteld in het eindadvies, de huidige verkaveling van het leergebied niet tegengaan. De WODN zou graag zien dat goed wordt geanalyseerd wat de onderliggende verbindingen zijn tussen de domeinen creatief/expressie, doelgerichte/kritische communicatie en literaire communicatie. Wat hebben deze domeinen gemeen en waarin verschillen ze? Naast zo'n analyse zouden aansprekende voorbeelden van opdrachten waarin optimaal geprofiteerd kan worden van die verbindingen heel welkom zijn.

3 VERBINDINGEN TUSSEN NEDERLANDS EN ANDERE LEERGEBIEDEN

Het derde aandachtspunt is dat meer en sterkere verbindingen tussen het leergebied Nederlands en andere leergebieden kunnen bijdragen aan het leren van leerlingen, maar dat de verbindingen die in dit eindadvies worden gelegd met andere leergebieden kunstmatig aan doen en vaak niet wederkerig zijn. Een voorbeeld van zo'n verbinding is: ervoor zorgen dat leerlingen tijdens stages, werkbezoeken, uitwisselingen, etc. in aanraking (blijven) komen met mensen met allerlei verschillende talige en culturele achtergronden. Dit is heel belangrijk in het kader van diversiteit en gemeenschappelijkheid, maar geen onderdeel van het leergebied Nederlands. Wat eventueel wel weer een onderdeel van het

leergebied zou kunnen zijn, is het gesprek dat je na afloop met leerlingen voert over hun ervaringen in andere talige en culturele contexten.

Binnen ieder leergebied speelt het Nederlands een grote rol (voertaal, lezen, schrijven) maar wordt er geen structurele aandacht aan besteed, terwijl het leergebied Nederlands, in ieder geval ten dele, andere leergebieden ondersteunt. Nu roept het curriculumvoorstel op tot samenwerken vanuit Nederlands met andere vakken, maar de inhoudelijke basis voor die samenwerking blijft buiten beeld. Het creëren van die samenhang wordt volledig overgelaten aan de scholen en docenten.

Ook hier is nadere inhoudelijke analyse nodig. De WODN stelt voor dat de samenhang tussen het leergebied Nederlands en andere leergebieden zoals MVT, kunst & cultuur, burgerschap en digitale geletterdheid verder wordt onderzocht, opdat deze samenhang op een vanzelfsprekende wijze zichtbaar wordt in overlappende kennis en vaardigheden. En ook hier zouden voorbeelden gebaseerd op zo'n analyse de ontwikkeling van het schoolvak kunnen helpen, bijvoorbeeld door schetsen van vakoverstijgende modules voor literatuur en kunst & cultuur te publiceren. DocentOntwikkelTeams kunnen hieraan een bijdrage leveren. Daarnaast zouden er, om een goede basis voor vakoverstijgend onderwijs te creëren, gefaciliteerde nascholingstrajecten moeten komen voor (en door) docenten.

4 NIVEAUS VAN KENNEN EN KUNNEN

Het vierde aandachtspunt is dat in de grote opdrachten en bouwstenen het minimaal vereiste kennisniveau niet wordt beschreven. Ook wat leerlingen precies moeten kunnen wordt niet duidelijk. Voordat dit eindvoorstel kan worden uitgewerkt in eindtermen voor de bovenbouw, zal moeten worden uitgewerkt wat leerlingen minimaal moeten kennen en kunnen eind bovenbouw po en eind onderbouw vo. Dat leerlingen 'moeten voortbouwen op eerder opgedane kennis en vaardigheden' is wat de WODN betreft onvoldoende concreet.